

वि+अव+आप्तादने (टाका) अपवारणे । “मेव स्थितां वृक्षरौ व्यावधाय देहम्” रघुः । “अवधाति दर्भ-
पिङ्गुमानि” सांख्यब्रा० १८।८ । “अन्तर्हिरपवारणम्” अमरः । “उदवाचव्यवहितेन्दु
वधुः” माघः ।

आ+आरोहे आरोपणे स्वापने च । अङ्गुष्ठस्य अङ्गुष्ठोपन
काचपञ्चनं धनिसहस्रीये स्वापने आधिः आहितः ।
अग्न्यादेः संस्कारभेदे अग्न्याधानम् । “जनपदे न गदः
पद्मादधौ” रघुः । “आध्यात् संभारान् दर्भान्
दीपान् गर्भान् च” इ० व० ४८ । “गर्भमाधत्त राज्ञी”
रघुः । “ज्येष्ठां धर्मचारिण्यां सहिष्णुं गर्भमादधे”
भा० व० २६२ अ० १

अति+आ+अर्थादानिक्रमेण धरणे । “कार्यमत्याहितं
भविष्यति” प्रबोधच० । “यदि आदिह गोविन्दो नैत-
दत्याहितं भवेत्” हरिवं० १७१ अ० ।

अनु+आ+पश्चादाधाने । बदेकस्य निहितं द्रव्यं तेनापि
अनु पश्चादप्यस्य हस्तो आसिने देहीति समयेन समर्थये
च । आत्याहितशब्दे दृश्यम् ।

अभि+आ+आत्मु ख्येन स्वापने “अभ्यादध्वु च काष्ठानि
तत्र दहति पापघ्नं” मनुः ।

उप+आ+धर्मचिन्तायास् “उपाधिना धर्मचिन्ता” काम० ।
शामीष्येनाधाने अग्न्युत्पाते भेदि० । “अग्न्युत्पात
उपाहितः” अमरः । संयोजने च अमरः । “तस्य
निष्कं उपाहित आस” शत० ब्रा० ११४।१।१

निर्+आ+निराकरणे “यः क्रव्यादं निरादधत्” अथ०
१२।२।२८ ।

वरि+आ+परितः स्वापने । “अथा कुम्भीमध्यग्नौ अवाध्या
विश्वोदकमवधेहो नम् । पञ्चोपताग्निना” अथ० ८।५।५
वि+आ+विशेषेनाधौ पोद्गायाम् । आधिः “अद्यात्मना
प्रजया वा व्याधीयेत” श्रुतिः “एतद् परमं तपो
वह्नाहितस्तपते” शत० ब्रा० १४।८।१।१

बन्धु+आ+पूर्वमाद्यप्रत्यक्ष दोषस्य निराकरणे “संकाहितः समा-
धिलेप्सु क्रविह्वान् आहित” भेदि० उक्तेः च विद्वानो-
क्त्या दोषसमाधाने । सत्यक्षितस्य ईश्वरादौ संस्वापने
समाधिः । “अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोमि मयि
स्थिरम्” गीता । सत्यमारोपणे “सोऽहं मारं समा-
धातो त्वयि त्वं बोधुमर्हसि” भा० श्रौ० ११ अ० ।
“तदात्मसम्भवं राज्ञे मन्त्रिभ्याः समादधुः” रघुः ।

आविष्+आविर्भवने प्रकाशने “आविर्हितस्तदुद्युगं स हि
सत्यवत्याम्” भाग० २।७।२ ।

उप+आभीषेन स्वापने उपलक्ष्यतया स्वापने च । “क्रिया
हि वस्तूपहिता प्रसीदति” रघुः । “एतदुपहितचेतन्यम्”
नेदा० सा० । “यदिन्द्रियैरुपहितं प्रस्तात् प्राप्तान् गुणान्
न करते चिराय” भा० शा० ७४।७ श्रौ० । अनेन स्व-
रूपप्रकाशने उपपद्यमानास्तेतदपि मित्यमरोक्तेः ।

तिरस्+अन्तर्हने प्रकाशने । “इति बाह्व्य विमुधान् विम-
दोनित्तिरोदधे” कुमा० ।

नि+स्वापने अज्ञातस्वामिकतया द्रव्यस्य स्वितो स्वापने च “अनि-
धायैव तद्द्रव्यमाचलः शुचितामियात्” मनुः । “अिरधि
निदधानोऽङ्गुलिपुटम्” सा० द० । “अत्र प्रयत्नेन वा तत्र ना
निधाः पदं पदव्यां सगरस्य सन्ततेः” रघुः । “यस्तु पश्ये-
क्षिपिं राजा पुराणं निहितं चित्तौ” मनुः ।

प्र+नि+ऐकाग्र्येण मनसः स्वापने । “ईश्वरप्रविधानाद्वा”
पात० सू० । “प्रविधानं भक्तिविशेषः” भा० । प्रेरणे च
“नीधिं प्रति प्रविहिते तु करे प्रियेण” सा० द० । मनो-
ऽभिवेशने च “किमिच्छाम्यहं गन्तुं मनः प्रविदधे
द्रुतम्” मट्टिः ।

प्रति+नि+तत्त्वरूपतया करणादौ प्रतिनिधिः । “द्रव्ये-
ऽविद्यानाने यत् सामान्यतमं मन्येत तत्प्रतिनिदध्यात्”
सा० श्रौ० १।२०।८ प्रतिनिधिषब्दे दृश्यम् ।

बन्धु+नि+सम्बन्धनिधाने । “मेघेर्बन्धुं सन्निधत्ते प्राणानां
पवनः पतिः । तच्च मेघगतं वारि शक्रो वर्धति भारत ।”
भा० अथ० ६८ । “दूरादाहृत्य सनिधः संनिदध्याहि-
हायसि” मनुः । नैकस्थेन सम्बन्धे “समवेयं न कुर्वीत
भोक्त्रेः सन्निहितो हसैत्” भा० वि० ४ अ० । “गुरो
गुरौ सन्निहिते गुरुवद्भूतिमाचरेत्” मनुः । “अस्मिन्
वृत्तान्तस्य सन्निहितत्वा त्वया भाष्यम्” शकु० । “भग-
वान् हरिरद्यापि तत्त्वज्ञानां निजजननां वात्सल्येन
सन्निधायत दृष्ट्यारूपेण” भाग० ५।७।८ । नैकस्थेन
स्वापने तु शकः । “व बाहं सहस्रस्या धनमिलेच तत्र
संन्यधिषि” दृगुक्तमा० ।

परि+नेष्टने आम्नादने । “यं परिधिं पर्यधात्” यज०
२।१७ । “वेनेन्द्रस्य दहस्यतिर्षावः पर्यधात्” पञ्चमो०
२।२ “वासव परिधावेकम्” भा० वि० ६ अ० । “परि-
हिते प्रातरनुवाके” आ० श्रौ० ६।८।१ । “इति परिदधे
कण्ठे रौहिणेये च दाहयाम्” हरिवं० ७। अ० ।